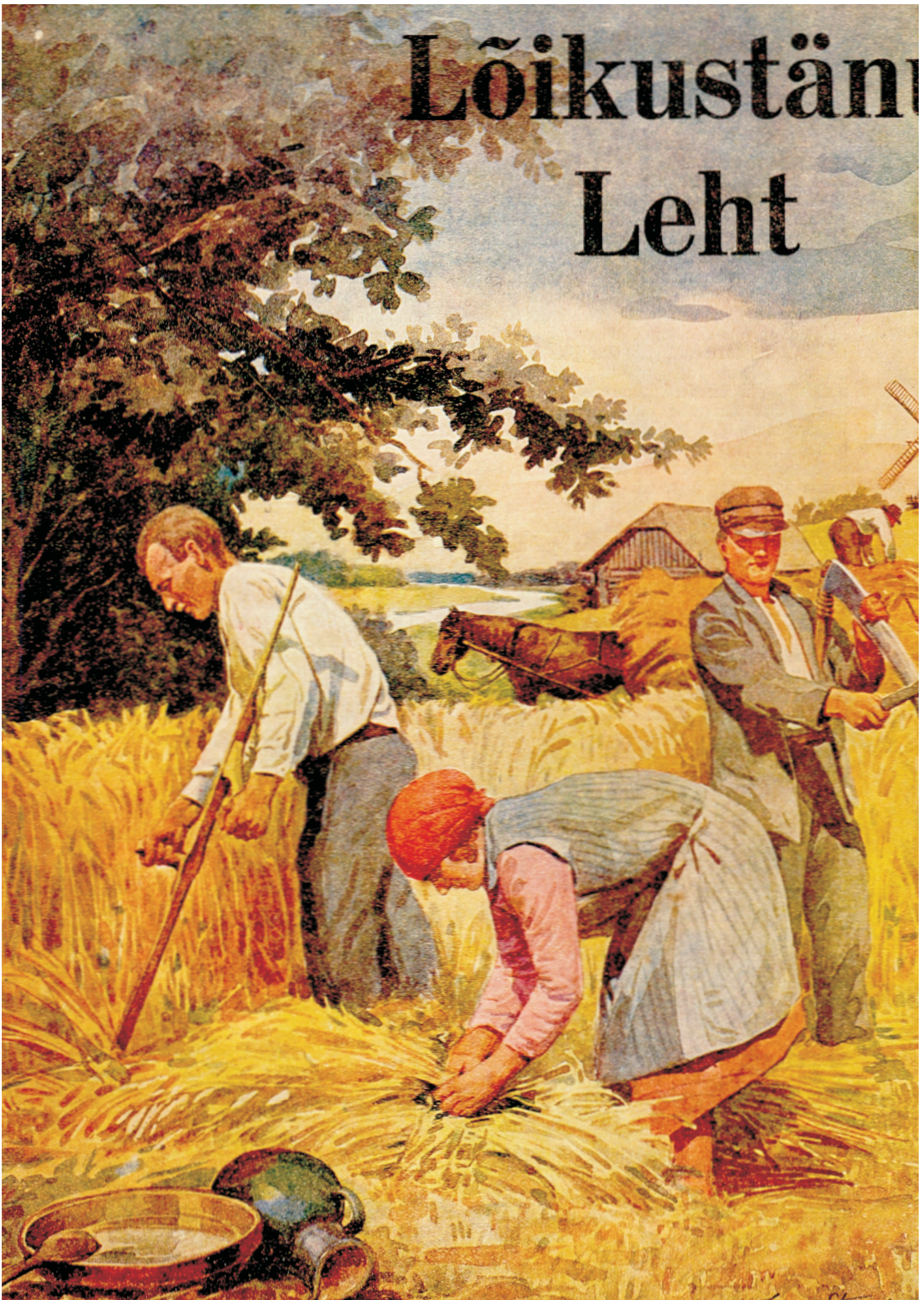

Lõikustäna Leht

Maailm hädas.

Karl Roje.

Kuidas, maailm hädas? Nüüd hariduse ja humanisuse ajajärgul, majanduse alal üleproduktiooni ja tehnilisel alal piiramatu võimaluste ajajärgul — kuidas võib nüüd hädast ja kriisist juttu olla? Kas see pole jämedas vastolus meie kultuuriga ja eduga? Ja, kahjuks see on nõnda. Maailm on hädas ja isegi suures hädas. Häda on tabanud kõiki maailmajagusi, kõiki maid, kõiki rahvaid, nii võitjaid kui võidetuid ja kõiki seltskonnakihte. Ja mis puutub selle teravusse, sügavusse ja ulatusse, siis on see erakordne maailma ajaloos. See on juba maailma häda. Väga iseloomustavad meie aja jaoks on ühe inglise suure mõtleja sõnad: „Maailmas valitseb õõ ja kestab veel kaua, kuni tuleb päev. Me käime suitsivate varemete leitsakus ning päike ja taevatahed on kui ära kaotatud ja kaks määratumat pettepilli: filmakirjalikkus ja jumalalalgamine piiritu meelelikkusega uhkustavad maa pääl ja nimetavad maad enda omanduseks..“

Poliitiline häda.

„Sest rahvas tõuseb rahva vastu ja kuningriik kuningriigi vastu, ja nälg ja katk ja maavärisemised on siis mõnes paigas. Aga kõik see on suure waewa hakatus.“ Nii rääkis Kristus lõpuaja kohta ja tema sõnad on täitunud. Viimane maailmasõda neelas hiiglarandused ja paljud miljonid inimhinged. Arvud räägivad selget keelt. Rahas maksis sõda 1914.—1918. aastal, nii siis kogu tema kestvusel, iga sekund 6000 E. kr., iga minut 500.000 kr., iga tund 30.000.000 kr. Kopenhaageni sõjakahjude uurimisfelts arvestab inimohvreid 45,5 miljonile, nendest on umbes 13 miljonit langenud sõjaväljal. Kui palju werd ja pisaraid, kui palju häda ja südamevalu — kes suudab seda rääkida! Ja mis on rahvad sellest õppinud? Vähe, väga vähe! Me maailma käivad uued sõjajutud; rahvad on häirevalmis, pinge on suur ja torm võib iga filmapilk lahti puhkeda. Mis siis? Seda ei suuda praegu ükski inimene ette ütelda. Aga üks on kindel, et sellele järgneb paratamatu tsivilisatsiooni ja kultuuri langus. Seda mõistavad kõik riigimehed ja seepärast nad püüavad õnnetust ära hoida. Need püüded avalduvad mitmesuguste konverentside, nagu Rahwasteliidu, desarmeerimiskonverentsi j. t. kaudu. Aga mida saadavad need korda? Seni küll veel mitte midagi. Rahwaste juhid otsivad alataja uusi teid ja teevad uusi lepinguid, näi-

teks Locarno, Rapallo ja Kelloggi pakt ja hiljuti nelja suurriigi pakt. Aga ometi pole rahulolemist, usaldust ega kindlust. Rahulepingute kaudu pole rahu kindlustatud, need on kõike muud, aga ainult mitte rahulepingud, neid võib ennemini nimetada sõjalepinguiks. Need avaldavad waenu, vägiwalda, kättemakku ja saamahimu. Kuidas võib jäl rahu olla? Praegune poliitiline olukord, nagu see pärast maailmasõda, n. n. rahuajal kujunenud, tuletab meele prohvet Jeremia sõnu: „Me oleme rahu oodanud, ja hääd ei ole; parema põlwe aega, ja waata, hirmutus tuleb.“ Jer. 8,15.

Majanduslik häda.

Rikkus ja waesus, kapitalism ja proletarism, natsionalism ja kommunism on tänapäeva lepitamatud vastolud. Rõige suurema küluse kõrval näeme kõige suuremat puudust. Maailm toodab ülemäära tooraineid ja kaupaid, mis suudaks rahuldada iga vajaduse ja häda. Aga selle asemel, et tooraineid ja kaupaid nälgi jaoks, külmetajaks ja puudustkannatajaks anda, hävitatakse nad lihtsalt ära. 1932. aastal Brasiilias hävitati pool miljardi kilo kohwi, kuid sellest hoolimata kohwihind ei tõusnud soovitund kõrgusele. Kanaadas ja Argentiinas tarvitati nisu kütteeneks ja mida ei suudetud põletada, seda heideti wiimaks merre. Austraalias tapeti 800.000 lammas ja aeti lihtsalt auku, kuna suured tapamajad ei saanud soovitund hinda. Mehhikos walitsus hävitas politsei ja sõjawäe kaasabil hiiglatagawarad panaane ja teisi puuwilju, kuna need oleksid muidu jäänud ladudesse mädanema. Egiptuses hävitati 100.000 tonni puuwilla... Miljonid inimesed nälgiwad ja on kaltsudega riidetatud, kuna elamistarbed hävitatakse. On see mõistlik? On see Jumala tahe? Ei! Nõnda ei saa tänapäeva majanduskord, mis jallib ja lubab sääraft ülekohtu, olla Jumala tahe ega inimese mõistlik tegu. Isjand häwitab need ära, kes maa ära rikuvad. Ilm. 11,13.

Rõõbline häda.

„Aga see olgu sulle teada, et wiimisel päivil hirmsad ajad peawad olema. Sest siis on inimesi, kes iseenestest palju lugu peawad, kes rahaahned, hooplikud, suurelised, teotajad, wänemate sõna põlgajad, tänamata, pühitsemata, kes omakseid ei armasta, lepituse rikkujad, laitjad, prasfijad, waljud, kes hääd ei armasta, petised äraandjad, äkitse meelega, uhked, kes

„Meie Aja“ Lõifustärnu Leht

Meie häätegew töö kodumaal ja väljas.

A. Sabrak.

Puudus, wiletsus, kurbus ja walu wõta-
wad tänapäew enam maad kui kunagi ennem.
Niisugust seisukorda on suuresti põhjustanud
tööpuudus. New-Yorki heategewa töö nõu-

See on, mida wõib panna tähele juba ül-
dise waatlemise juures, aga kui läheme rah-
wa sekka ja külastame waesemaid perekondi,
siis näeme, et puudus, wiletsus, kurbus ja walu

Meie Broadviewi kolledži rahwuswaheline õpilaste grupp rahwusliitus riietuses.

kogu wäljendab tööpuuduse psühholoogilisi tule-
musi järgmiselt: „Piinaw rahutus, unepuudus,
puudulik toitmine, igapäised pettumused, keha-
lik ja waimne nõrgestumine, kestew teadmise
perekonna wiletsusest ja nende wadjaduse rahul-
damise wõimatusest teeb mehed kodus ärrita-
tawaks, tufaseks ja hoolimatuks.“ Üks teine
aruanne awaldab tumeda nimekirja töötaoleku
tulemustest: „Sulgusetus, rõhutud meeleolu,
meeleheide, tihti kuni äärmuseni, warastami-
seni; mõrwad ja enesetapmised, meelekibedus,
ükskõikne olek seadustele ja religioonile, kõlb-
line ja waimne allaminek; ebaselge tundmus,
et kõiges selles on kuidagi süüdi walitsus; ra-
hutus, sensatsioon ja lohutuspuud wiiwad joo-
misele ja mängimistele, harjutakse halwale elule
ja abiandmisest äraolenemaks.“

on tõesti aimamata. Paljud peawad olema
külmas toas, paljud wanemad ja lapsed näl-
giwad ning jääwad nõrgaks, hulk on haigetena
ebaloomulikus olukorras hoolitsemata ja rabi-
mata.

Mis te arvate, kelle poole peawad need
inimesed oma piisarais filmade ja kahwatanud
palgedega pöörama? Muidugi üks on nende
abimees... aga kelleks oleme meie neile? Ligi-
mesed. Ja mis on meie kohustus teha? Tee-
sus näitas käsutundjale, et see, kes oli äärmi-
ses abituses ja wajas tema awitamist, oli ka
tema ligimene. Samuti on need kannatajad
meie ligimesed ja meie wõlgneme neile abi.

Seitsmendapäewa adventistide ühing Ces-
tis on kristliku põhimõtte järele käies organi-

seerinud heategewa töö muuseas ka kodumaal. Meie kogudustes on asutatud võimalust mööda haigerawitjus- ja heategewa töö grupid. Selle tulemusena on liikmed 1932. aastal perekondades toimunud 4761 haigerawitjust. Ka on kogutud riideid, wanemaid parandatud ja neid siis waestele välja antud. Nii on möödunud aastal puudustkannatajatele kingitud 1228 riideosa. See töö maksis muidugi neile õdedele palju aega, aga seda suutsid nad teha ohwri-meelsusest ja armastusest. Meie Eestimaa koguduste waeste- ja heategewatöö-kasjad andsid

oleme käinud vaatamas puudustkannatajaid ja neid aineliselt toetanud? Paljud kristlased ja usklikud poje selles asjas teinud midagi.

Peale selle kui kristlane on olnud õnnistuseks oma ümbruskonnale, kuulub temale ewangeeliumi wiimine ka kõigile neile, kes on veel paganlikus pimeduses ja eksõpetuses. See ülesanne kuulub igale kristlasele ja sellest ei wabasta meid mingi ettekääne ega wõimus terwes maailmas, sest seda kohustust pole meile inimesed asetanud, waid Õnnistegija ise. Mustadele ewangeeliumi wiimine on üks kristliku elu pea-

Walmis teenimijeks ja endaohtwerdamijeks.
Balti misjonifeminari õpilased 1932/33. õppeaastal.

kahel wiimasel aastal välja heategewaks tööks ja waeste aitamiseks 5.189 krooni.

Niisugust tööd teeme terwes maailmas. Meil on üle maailma 112 sanatooriumi ja ambulantsi, milles töötavad 4118 arsti ja haigerawitsejat. Me töötame 455 keeles ja 141 maas ning ei wii inimestele ainult ajalikku abi, waid ka parandust nende hingele. Üldse on meil 2233 kooli, milles 90.465 õpilast end ette walmistawad misjonitööle, et wija terwele maailmale ewangeeliumit, rõõmusõnumit, et kannatus, wiletsus ja ülekohus pea lõpewad ning Kristus oma riigi üles seab.

Kas meie kõik oleme aga oma kohustused täitnud selles tähtsas awitamistöös? Kas oleme külastanud oma ümbruskonnas haigeid, neid rawinud ja oma sõnadega trööstinud; kas

ülesandeid ning on sellega nõnda ühendatud nagu waim ihuga. Ei saa olla ihu ilma waimuta, samuti ei saa olla ka kristlikku elu ilma misjonitööta. Mõned ütlevad: „Mis on meil tegemist paganatega?“ Armas sõber, sa oled kristlane ja ei tea veel seda! Kust on siis pärit sinu kristlik õpetus ja mispärast oled sa kristlane? Ütleb ju meie suur õpetaja, kelle järel ütled end käiwat: „Minge kõike maailma ja kuulutage armuõpetust kõigile.“ Kõige esimeses joones on siin mõeldud neid, kes pole ewangeeliumit veel kuulnud! Ulesanne, wia ewangeeliumit kõigile paganatele, lasub tõsiselt igal inimesel. Selle mittetäitmise puhul oleme Sumala ees suured süüdlased ja saame nuhtluse. Aga suure palga ja õnnistuse saawad need, kes on ustawad.

Häätegevus ja selle taju.

G. Mey.

„Läbita oma leib wee peale, siis pita aja pärajt leiad ja seda jälle.“ Saalomon.

Kuumal kõrvelimil liigub karavaan. Päike kõrvetab halastamatult. Ta nagu tahaks hävitada iga elavolevuse, kes on jõudnud veel vastu panna tema lõdemendavatele kiirtele. Ohus on kuiv ja rõhuw. Karawaanis walitseb waikus. Kellelgi pole tahtmist teisega kõneleda. Sünges ükskõiksuses liigub karawan edasi. Reisiijad tunnawad juba surma lämmastawat

näha mingisugune tume täpp. Seifatatakse ja oodatakse. Kogu läheneb; temas tuntakse wähe aja järele ratsanikku. Tal on kaasas natuke wett, mida jagatakse neile, kes kõige rohkem kannatawad. Nüüd asub ta karawaani etteotja, et neid juhtida teises suunas oasi juure, kust janunejad wõiksid saada wett. Ta ise kannatab nüüd ühes teistega, sest wiimane weetilk on teiste wahel ära jagatud. Järgnewal päewal nad jõuawad kohale. Wärske, karastaw wesi

Meie häätegetwa organisatsioonil Tallinna osafonna liikmed käsitööil

õhku ja mõistawad, et nende wõimuses pole olukorda muuta. Inimeste näod ilmutawad raskeid kannatuse märke kehaliselt ja hingeliselt. Ka loomad näiwad nõrkewat. Juba mitmendat päewa waewab kõike kohutawam kõrwe-waenlane — janu. Pole enam kellelgi tilka wett. Kuskil filmapiiril pole muud näha, kui kollakas-halli liiva, mis päikesekiirte walguses filmipimestawalt kiirgab. Lootus kustub, surmatõdelikkus tõuseb üles janust waewatute ees. Mõned reisiijad on juba seotud kinni oma loomade selga, sest nad ise on liig nõrgad end sadulas hoidmiseks. Midagi pole kohutawam kui kõrbes surra janusse.

Häkitsest kostab juhi suust mingisugune erutatud häälitsemine. Teised püüawad kuulutada. Suht näitab käega ida suunas, kus eemalt on

elustab wäsinuid ja kannatajaid inimesi kui ka loomi. Kui janu kustutatud, waadatakse ringi nende elupäästja ja häätegetja järele. Kuid seda pole leida kuskilt. Teistele tähelepanematult on ta kadunud. Lõpuks leitakse kirjake juhi sadula wahelt sisuga: „Olen rõõmus, et wõisin Teie karawaani aidata ja janusurmast päästa. Minu inimarmastus kohustas mind seda tegema. Olen mitmed juba warem siinjes hädaohlikus piirkonnas hukkumisest päästnud. Suurim tasu minu abi eest on teadmine, et wõin teistele kasu saata ja neid awitada. Ka sel juhul olen rõõmus, et wõisin olla teie seltskonnale teejuhiks kindlasti surmast. Muud tasu ma ei waja. Elage hästi!“

See kõrbepilt, mis üks paljudest, tuletab meele tänapäewast maailma, kes heitleb ras-

kustega, mis ähwardawad teda hukata, nagu weepuudus karawaani. Häda kasvab maa-ilmnas suuremaks; see on füüsiline ja waimline. Üks on sõltuw teisest. Waesus, tööpuidus, sotsiaalne wiletjus, waen rahwaste ja klasse wahel, perekonna sidemete purunemine, usu ja armastuse kadumine on wiinud inimesoo hirmuäratawasse seisukorda. Ubi oodatakse, jeda on waja. Kust leida abi? Otsitakse raske seisukorra põhjuseid. Käägitakse sõjapärändusest, sõjawõlgadest, tollimüüridest, üleprodukt-

Misjonär J. Effenberg oma taastöölistega Tschungkingis Hiinas.

siioonist, walemajandusest, usaldamatusest rahwaste seas, klassiwaenust ja muudest põhjustest, mis olla häda tekitajad. Need kõik aga ei ole peawõti algpõhjused, waid kaasnähted, pigemini järelrüüsed juurele raskuste tekitajale — enesearmastusele.

Mõeldakse ainult oma huwidele ja tallatakse teiste omad jalgade alla. Sellest tekib mõtlus ja olukord, mis wiinud inimesoo õnnetusse. Maailmal puudub arusaamine tõest: „Häwitades teisi, häwitab ka enese.“ Suur Meister ütles kord: „Kes oma elu püüab hoida, see kaotab selle ära.“ Nimult enesele elada — tähendab surra; oma elu teiste heaks kasutada — awab tee elule.

Häda on kord olemas; sellega peame arwestama kui tõelikkusega. Häda kodumaal, häda väljas; häda aineliselt, häda waimliselt. Kunagi pole olnud suuremaid võimalusi ja wajadust isiklikuks awitamistööks, kui tänapäew. Kergendust ei jõua ükski tuua riiklik toetus wõi mõne üksiku organisatsiooni jõupingutus, waid igapäiwse isiklik kohuste täitmine ja õigele seisukohale asumine Jumala- ja kaasinimeste wastu toob olukorda paranemise. Maailm ootab armastustegusid. „Kuid mis saan mina sellest kasu, et teisi aitan?“ küsib nii mõnigi. „Kes annab mulle midagi?“ ütleb keegi

teine. Need küsimused on üsna loomulikud. Kord küsijid ka Galilea kalurid oma juhilt: „Me oleme kõik maha jätnud, mis saab meile selle eest?“ Meile anti tasutaõutus, mis kaugelt ületas nende tasutaõamise ootused. (Matt. 19, 27—29). Meie armastus ja head teod, kui tehtud õiges waimus, leiawad suure ja mitmekesise tasu.

Suureks tasuks on meile nende tänu ja armastus, keda mõisime rõõmustada oma heategemistega. Teiste rõõm on ka meie rõõm, eriti kui meie oleme selle rõõmu põhjustajad. Iga ema on õnnelik, kui ta mõib teha midagi oma lapse heaks. See teadmine walmistab talle õnne, ja kui puhas on see õnn! Kaasinimeste olukorra kergendamine, neile ainelise abi andmine, kuid ka waimuliku walguse wiimine, mis asetab abisaajad paremasse olukorda, teiste sõnadega meie töö tagajärg on suureks tasuks igale heategijale.

Kuid on weel midagi muud. Inimesed, kes mõtlewad ainult enestele ja ei lasse end liigutada teiste hädaõst, muutuwad enesearmastajateks, rahulolematudeks ja ebasõbralikkudeks. Nende iseloom areneb wale suunas. Kõige tähtsam inimesel on ta iseloom. See on palju enam wäärt kui warandus wõi mingisugune aukoht. Wiimased mõiwad kaduda, kuna aga iseloom jääb, mitte ükski siinses, waid ka tulewases elus. See on inimese õige wäärtus. Selle wäärtuse loomisel on suur tähendus, mis suguses wahekorras ollakse oma kaasinimestega. Teistele mõtelda ja neid aidata tähendab oma iseloomu paremaks ja õilsamaks teha. Kes ainult enesele püüab elada, see sarnaneb keti otsas peetawale õnekoerale, kelle silmis wilkatab sagedane kurjakuulutaw tuluke, wõi nende lahkus on ainult näilik, järele aimatud ja ebaõige. Ükski tegu ei jäta mõju awaldamata teategijale, waid peegeldub wastu ta hinges ja elus. Nii ei jää heategija kunagi ilma siisimisest tasust.

Paljud ei oska hinnata iseloomu wäärtust ja tahaksid saada esijoones nähtawat, materiaalselt tasu oma tegude eest. Ka siin pöörab tagasi annetajale tema tegu. Me elame kõik õdigewägewama armust. Tema annab walguse, päikesepaiste, wihma, terwise, kaswamise ja sigimise maailmale. Temaõst oleneb ära terve meie elu. Tark mees ütleb: „Kes kehvale annab, sellele ei saa mitte tühi kätte, aga kes oma filmi kõrwale hoiab, saab palju needmist enese peale.“ Spt. sõn. 28, 27. Õnnistus hingab selle elu ja tegemise peal, kes õdiglasest meeleõst aitab oma ligemist. Läbielu kinnitab seda tõotust. Keegi pole jäänud puudusse sellepärast, et ta teisi aidanud. Neil jätkub leiba enestele ja ka teistele. Täewa õnnistus awaldub aineliselt mitmel wiisil. Terwis, tark meel,

otstarbekohane majapidamine, töösus, töövõimaluste soetamine ja mitmed teised õnnistused on kui sagedane vastutatu heameelelisele amitalajale. See ootus on põhjendatud Kristuse ütluſele: „Mis teie ital olete teinud ühele nendefinaste mu vähemate wendade ſeaſt, ſeda olete teie mulle teinud.“ Sige inimene ei jäta häätegu taſumata, kui taſumine ſeiſab tema wõimufes, weel vähem unuſtab Sumal hääteu.

Meie kaasinimeſtele tehtud hääd arweſtab ta, nagu ſee oleks temale tehtud. Ja tema käes ſeiſawad igafugufed taſumife wõimalufed. Kas wõime aga ſeda taſu itis loota, kui me iſe niitid pole hoolinud neift, kes meie poole oma paluwad käed pööranud?

Ulima ja jäädawa taſu ſaame tulewafes elus. Seal leiab täieliku taſu iga meie tegu ja töö. Sellele taſumifele on ette waadanud kõik kriſtlafed. „Kuidas küllw, nõnda lõikus.“ „Kes kaſinaste küllwanud, peab ka kaſinaste lõikama.“ Iga armuſtufe tegu kannab igawiku wilja. Selle palga ſuurus ja auſifus ütletab meie ettekujutuſe.

Wajadufed on ſuured kõikjal. Meid, kui kriſtlafi, kufutakse üles mitte ära wäſida head tehes. Heategewuſe taſu on ſuur, niitäfti ſiin maa peal, kuid eriti igawikus. Armuſtufelilled peawad niitid oma maguſa lõhnaga maailma toitma. Armuſtufetöö wõib weel kergendada ainelift kitſikuſt ja waimulikku häda. Et paremini ära tunda oma üleſannet ja ſeda täita, ſelleks peakſime waſtu wõtma ühe kwääkerite põhilaufe: „Ma elan maailmas ainult üks kord. Sellepäräft igafugune hääduſ, mida wõin näidata, wõi iga häätegu, mida wõin teha kaasinimeſtele, ſeda pean ma tegema niitid. Seda ei pea ma unuſtama, ſeft ma ei lähe enam teift korda ſeda teed mööda.“

Haigerawitſufus miſjonipöſſul.

„Ja Jeſus käis kõik Kallileamaa läbi ja õpetas nende kogudufe kodades ja kuulutas kuningriigi armuõpetuſt ja parandas kõik tõbe ja kõik wigiraſwa ſeaſ.“ Mat. 4, 23.

Jeſus õpetas, jutluſtas ja terwiſtas. Sõna ja tegu oli tema tegewufes üksiteiſega tihedas ühendufes, lahutamata. See tööwiſis on ka tänapäew weel, eriti miſjonipöſſul, ainuke edu-

Naismiſjonär M. Sproge arſtimeid walmiſtamaf.

rikas ja kõigis maades ja kõigi rahwaſte ſeaſ teoſtatam wõimaluſ.

Paganarahwas näib tänapäew toibuwat eſimeſeft, wallutawaſt walge inimeſe ja tema religiooni mõjuſt ja hakkab iſe oma jõuſt aru ſaama. On niitpalju aſju, mis ſiſemaa neegreile „wanemaiſt õpitud tühja elu“ weetlewaks teeb. Wanem põlw püüab teha, mis ſuudab, et lõhet muſtade ja walgete wahel ſüwendada. Igal pool on uſaldamatuſ ja tagaſitõmbumine.

Et meil oleks hää kuulſus neegrite juures, ſelleks peame eſiteks neile tooma oma armuſtufe tõendufe nende waſtu. Ja ſelleks on meie haigerawitſufus oſutunud kõige paremaks teeks. Nii käib niitid iga päew 30—50 haiget ſiin miſjonijaamas. Mudugi ei ole nende hulgas palju neid, kes tulewad meie juure eſimeſt abi ſaama, kuid nende arw kaſwab päewpäewaga. Enam-jagu on need lootufetud juhtumid, kus me wõime ainult walu vähendada, aga mitte terwiſt anda. Tuleb haigeid igafugufe haawadega. Malaria, unehaigus, ſüüfilis, kurgutõbi, nahahaigufed, ſeedekorratufed on nähted, mida kohtame iga päew.

On huwitam, kuidas nad oma haigusnähtuſi kehas, iga walu üksikus kehaõſas, kirjeldata teawad. Loomulikult räägitakse ka nii mõndagi mõttetu. Enam-jagu arwawad tundwat oma kõhus madu, kes wäänleb läbi kõige

Miſjonihai gla ſuurendamiſel, miſſiſeid ehituſtõid juhatab miſjonär M. Sproge.

keha. Kui keegi südilt väidab, et ta ei usalda paganlikku imearsti, vaid ainult arstirohtu, siis võib kindel olla, et ta on käinud juba igasuguste nõiatohtrite juures. Ka tõendavad mitmekesised amuletid, mida ta juustesse, ümber kaela ja käsiwarte ümber pannud, et ta pole maha jätnud oma usku nende asjade imeväesse. Ka esitatakse igasugu iseäralisi soovide. Keegi tahab sissepriitumist teatavasse kohta, kuna ta sääl tunneb kõige suuremat valu. Keegi kõlwatut elu elanud mees tahab uuesti nooreks saada, et elurõõmu, nagu tema seda aru saab, nautida võida. Teine jälle tahab

pärast harjub film nõrgalt valgustatud ruumi pimeduses. Silm hakkab seletama asju ja inimesi ja märkab nurgas lamavat või küüru-tawat haiget.

Mõnikord jälle käime imeliselt heledal kuupaistel. Igalt poolt kostub siis sume, ühetooniline trummipõrin, mille sekka kõlab naistelt rõõmus löõritus ja noortelt rütmiline kellukeste kõlin. Saheda õõ heledal kuupaistel rõõmutseb aafrika noorsugu.

Nii teeme oma tööd paganamaal. Me tunneme endid kinnitatuna, teades, et kogudused kodumaal meie eest palvetavad. Täewane Isa

Arsti tulekut ootamas. Rahwahull misjonihai gla ees, Buandis, Kesk-Aafrikas.

saada teatavat arstirohtu, kuna mingi muuga ta ei jää rahule.

Hää kuulsuse olen mina kui sünnitusabi-arst omanud hädaohtlikumate juhtumite puhul. Harilikult on abiks wanemad neegrinaised ise. Tihti äratatakse mind unest, et minna abi andma kaugemale neegrihütti. Difel käitgul võtan ma alati oma tugewama poole kaasa. Tihti oleme sammunud läbi pigimusta aafrika pimeduse, mööda kitsast ja künklist teerada. Laterna, relwa ja arstiwahenditega warustatuna asume õisele teekonnale. Komberdades ja kukkudes käime waewalt tuntawat teerada läbi põõsaste ja mehokõrguse rohu. Ainult hüänide ja sehakaalide hulumine seqab õõ saladuslikku waikuist. Wahest jookseb üle meie tee hirmunud jäneseke ja tihti paistawad mingi looma filmad või meid saadab tuhandete tirtude löikaw laul, mis matab kõige muu häälituse. Siis wiimaks oleme jõudnud neegrihütti juure. Mõnikord saab ainult roomates hütti sisse ja säält tuleb kange suitsu wastu. Alles tüki aja

annab meile ka julgustawaid läbielusid, mis meie töö teeb lootusrikkaks.

Milda Sproge.

Skidzu Misjon, Tanganjika.

Paganate häda.

Harwa on pidanud misjon ennaftalgawalt töötama inimkonna kasuks nii raskeis olukor-ris kui sel aastal. Siin ei ole nii mõõduandew majanduslik olukord, mis küll iga päewaga muutub katastroofilisemaks, kui äsfitawad ristiusuwastased mõjutused rahwamasfidele, kõigi kõlbliste piiride kokkuwarisemine wähe-ma tähtsusega humide all ja inimkonna usuline tui-mus, mis wanemaitl pärandatud usuwara lafeb käte wahelt ära kaduda. Ikka sagedamini puu-dutakse kokku inimestega, kes peawad misjoni tarbetuks ja koguni lubamatuks wahel-segami- seks paganlike rahwaste mõnufasse ja rahulikkude ellu.

Ras ei peaks just nüüdsed rasked ajad tegema meie meeli kaastundlikumaks ligimeste hädade vastu? Paljud wastuväited ja ümberlükatavad otfused misjoni üle annavad tunnistuse misjoni ajaloo ja olemise mittetundmisest. Meie siin ei näe midagi rahuloldavast, mõnust paganate elust, sest on ju hirm paganlusele oluline. Iga päew näeme waimude ja furnute hingede eest kohutawat hirmulolekut.

Toon siin paljude läbielatute hulgast ühe: Oli koiduaeg. Wali segane hääl äratas meid. Misjonijaama on toodud naine, kes öösel kin kinud lapsele elu. Õnnetuseks sealjuures on ta

magas öösel hästi, tunneb endal juba parema olevat, aga ainult pää kõvasti walutab. Me läksime teda vaatama. Leidfime wanad hitti ees küürutamas, aga seekord näisid nende näod weel süngemad olevat. Oma üllatuseks me ei leidnud haiget hitti. Meie küsimised kohtasid ainult trotslikku waikimist. Meil tekkis paha aimdus. Ruttu läksime hitti taha. Ja sää! leidfime otfitawa, aga millises seisukorras! Werine ja surmakrampides. Sügawad löikehaawad päänahal ja kaelal, käe tuiksooned läbi löigatud. Kõik abi oli asjata. Ta oli kaotanud juba liig palju werd.

Pagan-ristlastest koosnew kogudus Uue-Guinea saarel.

enda elu hädaohtu asetatud ja seepärast on mees nõuks mõtnud teda meie juure tuua. Me teadfime kohe, et tõsine häda on meelt sundinud mitte hoolima wanemate halwakspanust ja ahwardusest.

Naine oli sünnitanud kümnenda lapse. Aga üheksa esimest olid kõik surmalt ilmale tulnud. Mis see neegri kohta tähendab, suudame wae walt aru saada. Lapsed tähendawad temale õnnistust, rikkust. Nagu alati, nii pidi ka nüüd selle õnnetuse põhjus üles leitama. Wanemad olid ka warsti wälja arwanud, et põhjus on kuri waim, mis naises elutseb.

Nüüd oli kümnes laps elus ja terve. See oli lootuskiir nuheldud mehele. Omas hinge hädas, wastfündinud wäetikest ja naist elus hoida, usaldas ta misjonäri usku ja wõimeid.

Minu abikaasa rawimise abil paranes haige ruttu. Kuis särasid siis musta filmad rõdumust ja tänust! Siiski wanemad olid kõik need päewad wait ja sünged haige läheduses. Ühel hommikul teatas meie mees jälle, et naine

Mis oli siis juhtunud? Midagi ebaharilikku. Werejooksu abil oli tahetud luua wõimalus kurjale waimule ära minekuks. Rahjuks oli naise enda hing kurja waimuga nii seotud, et ta äraminekul teda endaga kaasa wiis.

Sää! seisis mees murtuna ihust ja hingest. Duduse pilt. Mis ta kartis, oli täide läinud. Kuidas musta hing oli ihanud õnne järele! Aga hirm, mis teda sünnist surmani saadab, lammatas iga lootuse-ee. Ainult kord nägime teda hiljem. Aga ta ei olnud enam inimene elu jaoks. Ahastus oli teda maha murdnud.

Kui fina, armas lugeja, omas elus mõni tund wõdi ka ainult minuteid jaad tunda tõsist hirmu, siis mõistad, et hirm on kõige kohutawam, mis inimesele wõib kunagi juhtuda, et hirm on pahem kui iga teine häda, kui haigus ja õnnetus. Paganaste on hirm alatiseks piinajaks. Kas fina ei tahaks aidata neid sellest wabastada?

A. Spröge,

misjonär Briti Ida-Aafrikas.

Ebauss ja nõiarohud.

Paganate usk pole lahutatav nende elust. Kõik nende tegemus on juhitud sellest mõttest, kuidas iseoma ja oma perekonna julgeolekut kindlustada. Wahendid, mis selleks kasutatakse, näivad meile wahest iseeneestmõistetawad ja loomulikud, aga ka wäga sageli ebaloomuli-

Naismisjonär A. Nufa, Gestift, mustade laste tsel Afrikas.

kud ja jantlikud. Pärismaalaste meelest on inimesed, surnud ja elawad, kurjad waimud, loomad, taimed ja ka anorgaanilised esemed kõik ühewäärised. Nad olewat kõik suutelised tooma inimesele hääd wõi halba. Paganad osutawad neile kõigile ühesugust aukartust ja hirmu. See ei tähenda, et nad ei tee wahet surnud ja elawa inimese wahel, inimese ja looma wahel, kuid see wahet pole oluline, ja nõnda on nende seisukoht kõigi olemuste ja esemete suhtes ühesugune.

See seisukoht selgitab ka nende tegemuse, näiteks, kui me näeme, et nad püüawad üht

inimest meelitawate sõnadega weenda, siis peame seda üsna loomulikuks, aga kui nad puud sama sõbralikkusega kõnetawad, siis nimetame seda mõttetuks. Me mõistame neid, kui nad katsumad leoparti kinni püüda, kuid me oleme imestunud, kui nad tahawad sama looma kiituse ja ohwriga meelitada ja kätte saada.

Pärismaalasele on kaasanimene kõige tähtsam. Ta peab elama temaga hääs wahekorras, et tema poolehoidu wõita ja endale hääd kuulust saada. Surnutega peab ta samal wiisil käituma. Neid kõnetatakse sama lahkussega, neile tuuakse söögi- ja joogiohwrud, kuna usutakse, et nad saawad inimese saatust mõjutada.

Sama käitumist loomadega näeme järgmisest näitest: Kui rohutirtsude parw ähwardab põldu, siis püütakse neist mõned kinni ja kõnetatakse lahkesti: „Minge nüüd koju tagasi, wiige kodustele terwisi ja jätke meid rahule, sest siin pole teie jaoks midagi süüa.“

Esimeid wõiwat surmata nagu inimesigi, näiteks surmule tarwituseks hauda kaasa antud riided „surmatakse“, üht nurka katki rebides.

Pärismaalaste ufulised wahendid on ohwrud ja nõiarohud, esimesed surmuile ja teised elawaile. Ohwer tuuakse tihti palwega, see tähendab, saajale tuletatakse meele, et ta jääb seda toojale wõlgu.

Amuletid ja nõiarohud.

Amulett on ese, mis nende usu järele omab üleloomuliku jõu. Seda jõudu ei saa ükskõik kes kasutada ilma hädaohuta, kuna ta teenib ainult pärisomanikku. Nii warastatud amulett wõib tuua uuele omanikule ifegi kahju.

Kui kaks amuletti, mis ei kuulu ühele ja samale ifikule, wastamisi satuwad, siis pidawat nad wõitlust ja tugewam saawat wõidu. Ja kui kaitsewindu ei awalda enam seda imewäge, mis temalt oodatakse, näiteks ei hoiat langewa puu, kurja looma wõi haiguse ja nälja eest, siis pannakse tema jõuetus wastase nõiduse arwesse.

Kuna on arusaamine, et kõik õnnetus tuleb inimeste läbi, olgu nad surnud wõi elus, ja et selle wastu wõib wõidelda ainult inimeste läbi, siis tehakse alati tegemist küsimusega, kuidas wõidakse olla tugewam kui wastane.

Mõne olemuse wõi eseme hääd omadused arwatakse endale saama külgepuutumise wõi ärasõõmise läbi, näiteks, sõjamehed loodawad tubliks saada, kui sööwad waenlase liha, joowad tema werd wõi tarwitawad tema päaluud joogiriistana. Ka leopardi liha, hambad ja küüned andwat tugewust ja osawust waenlaste wõitmiseks. Pulbriks hõõrutud teokarpi tarwitatakse haawarohuks, kuna tigu on edasijõudlik loomake ega waata ialgi tagasi ega kaldu teelt kõrwale.

Nõiarohtude tarvitamisest.

Kui külaelanikel on maja ehitada ja sawi sõtkuvad, siis panevad nad „Poro bush“ (meeste salafelts) rõivastuse selga, et otsekohe- ses ühenduses olla „poro“ nõiarohu imewäega. Selle tagajärg olewat see, et töö on kergem ja jõudsam. Kui nad asuvad pikale teekonnale,

kahjutegemiseks tarvitatakse. Neid pole armult väga palju ja paljud neid ei tunne. Igaiüks ei saa neid tarvitada, vaid ainult rohumehed, kel- lele ameti usaldanud „boro-felts“.

Arvatavad maagilised omadused saavad ise- äraliste toimingute läbi kõvendatud, näiteks kätemaksja sõrmeküüne alla peidetud nõiarohi

Ewangeliumi läbi ümbermuudetud mustad, tesse näod õnnelikkusest
järeivad.

siis riputavad amulette puusade ümber, et ei wäsiks ära.

Üks teine liik nõiarohte on, millega wõib kurje waimusid eemale peletada. Väga tihti wõib näha maju, mis piiratud kõiega. Mõni- kord on isegi terve küla sel wiisil õnnetuse eest kaitstud.

Rahjulikud nõiarohud.

Kuiigi kõik nõiarohud teatavaks otstarbeks ette nähtud, on weel üsna iseäralisi, mida

wõib väga kergesti jattuda waenlase joogi- wõi jõõgindusse ja temale kahju tuua. Nõiarohi saab ka eemalt mõju avaldada. Keegi, kelle küüne all nõiarohi, wõib oma kätt eemalolewa waen- lase suunas wälja sirutada ja müрки käskida soowitud mõju korda saata, s. t. waenlast sur- mata wõi temale haigust saata. Ma ise olin ühe niisuguse juhtumi päältnägija, kus üks nai- ne oli pidanud kannatama kolmteist aastat niisuguse toimingu tagajärjel.

Indiaanlaste lapsed Lõuna-Ameerikas, kes annetamise läbi misjonifooli heats väljendavad oma tänu Teesufele.

Sumalamõiste.

Pärismaalase mõiste Sumalast on mõnes suhtes dieti udune. Tihti tähistatakse Sumalat „taewa“ sõnaga. Taewas on kõik ja üle kõige, ta on lõputu. „Kuhu sa iial lähed, igal pool leiad taewast oma pää kohal. Oled sa kunagi olnud niisuguses kohas, kus pole taewast?“ küsib aafrikalane. Pääle selle märgitakse taewast Sumala eluasemena. Sumalast oleneb kõik, ka inimeste saatus. Ta on inimesed ja loomad, taimed ja kaljud, kunsti ja teaduse, salajelsid ja hääd rohud maa pääle läkitanud (väljendus: teinud ja loonud on neile tundmata). Ta on kõigi asjade saatusse ette ära määranud. Kui inimene omas wanas eas sureb, siis ütlevad nad, et ta on koju läinud.

Sumala iseloomustawaks omaduseks peetakse tema heldust ja õiglust, kuna ta saadab hääd õnne, elu ja läbisaamist kaasinimestega. Tihti on kuulda ütelist: „Sumal, ma tänan sind sinu hääduse eest!“ Õnnetuses aga kaewatakse: „Sumal on täna minu päält filmad ära pöörnud.“ Need väljendused awaldawad teatavat isiklikku usaldust Sumalasse. Siiski tema suuruse, tingimata helduse ja määratu kauguse tõttu ei peeta tema kummardamist tarvilikuks.

On tähelepandaw, et enamail juhtumel ohwri juures esiwanemaile wõi teistele waimudele antakse Sumala nimi, kusjuures öeldakse: „Me toome ohwri oma wanemate kombe järele; nagu nad meile õpetanud, nii tuleme selle andega, et sa meid õnnistaks. Wõta see ohwer vastu, hoi meid haiguse ja nälja eest, anna meile õnne ja kaitset.“ Mõte Sumalast ja hirm karistuse pärast ei takista pärismaalasi kurja tegemast. „Sumal on kõlbluskäsu andja, aga mitte selle täitmise eeskuju.“ See tuletab meele nimepidiste kristlaste kõnewiisi: „Käige meie sõnade järele, aga mitte meie eeskuju järele.“ Mõlemad väljendused lähewad tabawalt ühte. Siiski põhjused on erinewad: pagan teeb seda teadmatusest, kuna kristlane mõttetusest. „Mina, mina olen see, kes teid trööstib! Kes sa oled, et saa inimesi kardad, kes surewad,“ ütleb Issand.

Wõiksid meie wahendid wõimalikuks teha, et need inimesed, kes „istuwad surmawarju orus“ kord wõiksid hüüda: „Ma tahan kiita tema sõna, Sumala pääle loodan mina; ei ma karda, mis wõib liha mulle teha.“

Sierra Leone, Lõuna-Aafrika.

A. Nuka.

Naine lapsega ootab misjonihäigla ees arstilist abi.

Arstlik tegevus Belgia-Kongos.

R. Bail.

Kuningriigi armuõpetuse kuulutamisel kordub mõni Uue Testamendi lugu ka meie päivil. Reisil Kesk-Kongo misjonipõllule wenna doktor Morel'iga, pidasime ka kursuse meie õpetajaile. Sealjuures sai meile eriti arusaadavaks tõsiasi, et wajame rohkem töölisi, kes wanas waimus ja ustavuses käiwad selle töö eesotfas.

Tuba meie misjonitöö esimesel kuul sellel põllul tuli üks pärismaalane meie juurde. Ni-

piiramata ülesanded ootawad Kirundus arstlikku misjonijaama. Sde ja wend Nordkott teewad kõik, mis nende wõimuses neil käsitada-olewate wäheste wahenditega: siiski wõiwad nad ainult wäikest osa sellest suurest wajadusest rahuldada. Meie sealoleku puhul wiis wend Morel läbi kaks suuremat ja kuus wäiksemat operatsiooni, peale selle weel sissepitsimisi ja teisi haigerawitfusi. Et jääme sinna ainult 16 päewaks, siis ei suutnud ta teha rohkem. Nja puudusel pidime tagasi liikkama 18 haigerawimist, enamasti olid need tungiwalt wajalikud suured operatsioonid. Wiimasel päewal oli 6 mao-foolte wigastust ja teisi haigusjuhtumeid, mille rawimise wend Morel pidi liikkama ta-

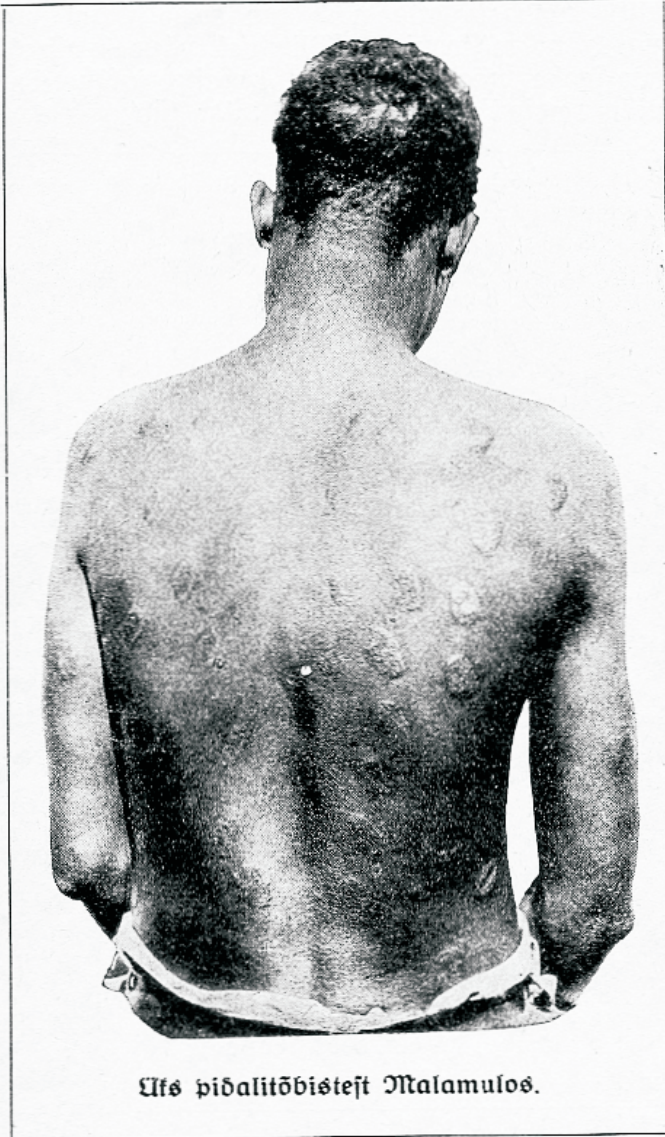
Misjonär W. N. Sod püüab päästa ühe pärismaalase elu, teda madu hammustanud.

metatud mees oli suur suitsetaja ja muidu ka igaks asjaks walmis, aga temas oli osa igatsust paremale elule. Mõõdus weel tükk aega ning tal olid mitmed läbielud, enne kui ta sai sambaks noores Kirundu koguduses. See mees — ta kuulub väga laialdasse suguharusse — tuli ühel õhtul meie juurde ja ütles: „Bwandi (härra), minu rahwas elab väga kaugel, ja ma näen, et lähemal ajal ei saa neile saata õpetajat. Seepärast tahaksin nüüd koju minna ja oma wendi jäia tuua, et ka nemad wõiksid kuulda Jumala sõna.“ Pidiime mõtlema Uue Testamendi loole, kus on Andreasest öeldud: „Seefinane leiab esiti oma wenna Simona.“

gasi, sest tal polnud selleks wahendeid ega ka aega. Siiski samal päewal toimis ta 35 sissepitsimist. Inimesed palusid, et ta peaks nende juure jääma ehk me saadaksime kedagi teist, ja ehitaksime sinna haigemaja. Et sääls jõuda lähema arsti juure, peab kolm päewa reisima, tarwitades autobusi, laewa ja raudteed. Siida walutas, kui nägime nende waeste paganate häda ja waewa, ning pidime neid ära saatma, sest üks arst wõib tegutseda ainult ühes kohas ja Songas ootawad wend Moreli paljud ülesanded. Wõiks Jumal meie rahwast aidata, et nad mingil wiisil ei anna järele, kuni töö on lõpetatud.

Pidalitõbised Malamulos.

Meie misjonihaglast kahetekümne-minutiline jalgsiteekond eemal asetseb ilusal kohal meie pidalitõbiste koloonii. Hütid asetsevad jõe kaldal, nii on küllalt wett pesemiseks ja suplemiseks kui ka aedade niisutamiseks. Kahetkümmend hütiti annawad ruumi 82 pidalitõbisele; pääle selle käib wäljaspoolt 42 haiget rawimisel. Hütid on ehitatud tšementalusele ro-

Üks pidalitõbistest Malamulos.

hust ja sawikiwidest, et neid wõiks ära põletada, kui haige paraneb ja lahkuib; samale kohale ehitatakse pärast uus.

Läbistikku iga haige wiibib kolooniis kaks aastat. Mõnel juhtumil on haigus nii kaugele läinud, et seda ei saagi rawida. Pidalitõbiseid toidetakse hästi. Iseäralist rõhku pannakse puhusele. Kolm pärismaalasest teenijat, samuti haiged, on kolooniis hoogsas tegewuses. Meil on ka käsitöö-õpetaja ja kool, kus haigeid õpetatakse lugema ja kirjutama ning käsitöid tegema, nii et nad wõiwad midagi pääle hakata, kui kolooniist lahkuwad. Nad valmistawad

müügiks sawindusid, toole, woodeid, laudu, matte ja korwe. Saadud tasu eest ostawad elamistarbeid ja annawad hingamispäewakooli andeid. See töö paneb tegewusse ka nende waimu ja on tähtsamaid rawitegureid. Meile õpetatakse ka pidalitõwe tekkimist, pidalitõwest hoidumist ja selle rawimist.

Sääl tuleb ette väga õudseid juhtumeid. On inimene, kel kõik jalawarbad ära mädanenud. Iga samm, mis ta astub, jätab maa pääle werepleki. Aldiselt näiwad pidalitõbised olewat hääs meeolus, ja neil on selleks põhjust, sest nende eest hoolitsetakse hästi.

Kõik paranenud külastawad kogudust järjekindlalt ja paljud on ristitud. Isegi pidalitõbiste kolooniis on organiseeritud kogudus, mille wanem on üks pidalitõbiseist. Me oleme tänulikud saadud abi eest ja loodame, et meie sõbrad kodumaal ei unusta meid selles hädaabitöös.

Dr. E. G. Marcus.

Inimsööjate maalt — Uus-Hebriidi saarelt.

„Mu härra, see on pime maa. Rahwas teeb siin musti tegusid. Kuuma allika juures on nad mahalöödud keetnud ja söönud. Sääljuures lajid nad were wette joosta — kõik on punane! Seepärast mul pole wett julle tee jaoks. Mis peaksin tegema?“

Seda rääkis üks noormees Aneithumi saarelt. See, kellele seda räägiti, oli Joh. Paton, kangelaslik misjonär Tanna saarelt. Aletamatu ülewaatlikkusega kirjeldawad need sõnad inimsööjate tegewust ja elu Uus-Hebriidi saarestikul. Säärastena on misjonärid leidnud pärismaalasi kõigil saartel — alasti, inetult wõõbatud, kohutawalt moonutatud ja üle iga mõiste metsikud. Mõnel saarel elawad nad weel praegu samas olukorras. Mõned misjoniseltid on siin tegutsenud, aga neil pole suurt tagajärge olnud, sest nad ei õpeta endisest elust täiesti loobumist ja nende pärast on jäänud püsima pärismaalaste metsikud kannibaalsed eluwiihid. Ka meil pole weel tänini korda läinud ühetasast mõju lewitada kogu maa-alal. Nii tuleb ette, et me praegu kohati kohtame sama metsikust, kõlblist langust, toorust ja armetust, kui tol ajal, kui John Williams Erromango saare elanike poolt tapeti ja John Paton pääsis põgenema Tanna saarele.

Siin ja sääl peetakse kinni wanist pruukidest. Iga wastsündinud tütarlaps, kelle ema kohe sünnitamise järele sureb, peab saama elawalt maetud ühes furnuga. See pidi sündima ka õnnetu väikeste Lawetziga. Seda maeti elawalt ühes emaga. Warsti pärast seda tuli ta onu, kes sel ajal eemal wiibis, külla tagasi,

kus see sündmus aset leidis. Kui ta oma õe surmast teada sai, lasi ta kohe Lawetzi, oma õe tütre välja kaevada. Laps oli veel elus. Kõwad rohumatid, mille jisse oli pandud ema ja laps, olid väikestele võimaldanud küllalt õhku, nii et ta oli rutulise lämbumise vastu kindlustatud. Sellest sai ta endale nime Lawetz, s. t. ülestõusnud, väljakaevatud.

Kui Lawetz oli kuueaastane, puutus ta kokku meie misjoniga. Ta sai sellest mõjutatud. Aga neljateistkümnepäevaseks saades, juhtus temaga midagi, mis kõigi lootustele tegi kurva lõpu. Nimelt tema onu müüs teda

raft korrati seda sama teise jalaga. Waene naine tõstis kisa, mis oli kaugemale naabrikülla kuulda. Aga tema jaoks polnud kellelgi kaastunnet.

Viimati jätsid piinajad oma metsiku töö järele ja jätsid Lawetzi halastamisväärseks seisukorda. Waewaga roomas ta mere kaldale. Ta oli mahajäetud ja abitu. Kes küsis tema järele, kes hoolitses tema eest! Ta oli oma mehe ori; see aga võis temaga, kui oma omandusega, teha mis tahtis.

Meeleheitliku jõupingutusega jõudis Lawetz roomata paadini. Sääljuures iga vähemgi lii-

Ühe indiaanlaste suguharu pealik, Shankey, seletab oma rahvale piiblit.

kellelegi samast suguvõsast mehele, kes elas pisut eemal teisel saarel ja ta pidi jääma temale naiseks.

Seega algas Lawetzile raske aeg. Ei jäänud veel rahule sellega, et teda kisti ära kodust, vaid tema paganlik abikaasa käitus temaga väga toorelt. Ta sai halastamatul kombel peksta. Kuid see ei täitnud veel tema kannatuste mõõtu. Lemalt taheti võtta võimetus külastada misjonijaama kodusaarel. Selleks oli dieti metsik käitumine.

Kuritöö kordajaksamiseks tarvitas elajalik mees veel teisi pärismaalasi. Tehti tuli üles ja aeti kivid tuliseks. Lawetz võeti kinni ja muljuti jõuetuks surudes nagu vastu maad. Siis lõi mees tulise kivi ja asetask selle põlve kõverusse, surudes jalgäärt vastu reit. Pä-

gutus valmistask tema põlenud liikmetele hirmsat valu. Ometi sai ta paadi wette, et sellega saada üle awara mere. Oma haawade ja üleliigse pingutuse tõttu Lawetz ei olnud oma aerutustekonna järele enam jõuline maale tulla. Teda nähti rannast hädas olewat. Pärismaalased jõudsid tema juure ja tõid ta rannale. Kui suur oli imestus, kui nad kurnatud Lawetzi leidsid. Nad võtsid teda sõbralikult ja abistawalt vastu. Tema tulemisest anti misjonäridele teada. Meie misjoniarst tõttas talle wiibimata abi andma. Haawad olid nii raske, et ta rawimiseks kulus wiisteist kuud. Kõigewägavam ja halastaja Sumal kuulis meie palwet ja Lawetz, kes juba kord üles tõusnud, sai terweks ja võis uuesti „üles tõusta“.

Pärast seda otsustask julge naine, hoolima-

Mongoolifeelne tähestik.

ta temale osutatud halvast käitumisest, minna oma metsiku mehe juure tagasi. Ta soov oli, et ta laseks selle valgust paista, kelle valgus temale paistnud.

See juhtum näitab, millised raskused on misjonipõllul Uus-Hebriidi saarestikul. Kui me tööga algasime, ei töotanud säälsed valitsuse ametnikud, ärimehed ja reisijad meile suuri lootusi. Nad kahtlesid, kas meil kahekümne aasta jooksul saab olla üldse mingit mõju. Aga nüüd pole veel kakskümmend aastat möödunud sellest, kui Uus-Hebriididele maandusime. Tookord leidisime rannal poolalasti, paremal juhul pooltšimiliseeritud pärismaalased, kel oli suhteid suguharudega, kes alles inimeste sõõmist harrastasid. Nüüd on meil sel põllul juuba üle 600 uskliku.

Kes nüüd meie misjonäridega külastaks Uus-Hebriidi saari, see leiaks igal pool mehi ja naisi, kes alles hiljuti hdelast paganlusest pöörnud Kristuse juure. Nende hulgas on neid, kes selles süüdi, et tosinad teised on pidanud jätma oma elu. Amberpöörnud on ennaftalgavad ja nad jätavad pikkamööda maha pärandatud kombed. Uhes ja teises paigas algab hoopis uus eluviis. Amberpöörnute näod hiilgavad tõekuulutuse särast. Nad näitavad kõigele, mis püha, sügavaimat austust ja mõ-

tavad osa täies hardumuses waimulikest koosolekuißt. Südamlik poolehoid, mis neid täidab, ulatub ka neile, kes olnud nende weriwaenlased. Nad wõtawad elawalt osa meie töö lewitamisest, mida nad tabawalt nimetawad „hingamispäewa misjoniks“ ja „õndsaks lootuseks“, tähendades Lunastaja peatsele jälletulekule. Nende endiste paganlike laulude asemel on wõetud meie „Siioni laulud“. Igalühel, kes neid külastab, jääb unustamatu mälestus, kuuldes mustawärwiliste kristlaste ülen-dawat laulu: „Kui kord wiimne pasun hüüab“.

Kui säälselt raskuseist jutustada, siis küsib nii mõnigi misjonisõber: „Kas on veel praegu inimsööjaid Uus-Hebriididel? Me arwame, et säärast asja on küll waewalt olemas“. Ja, säääl on suguharusid, kelle keskel wahwad mehed ja naised oma elu teiste kasuks pühendawad, kuid hoolimata sellest, peawad nad kinni oma metsikuteist elukommetest. Ainult ewangelium wõib nende elu tõelikult muuta. Pärismaalased ei oska üldse lugeda ega kirjutada. Kui aga neid on nii kaugele wiidud, et nad kooli tulewad, siis õpiwad nad kergesti. Ima niisuguse õpetuseta ei saa neid kõlblisest pimedusest, mis nende pääl lasub, wälja aidata. Suur on nende rõõm, kes õppimata metslased olnud, kui nad wõiwad Sumala Sõna lugema õppida. See muudab nende meele ja teeb neist õnnelikud inimesed.

Ch. H. Watson.

Üks kristlik päälif Ruandas, Keff-Asfritas.

Maailma lõplik saatus.

Ufaldamatus, kahtlus ja põlgus on kolm inimese loomuses peituvat kõige kurja juurt, mis kui mürk juba aastatuhandeid otja maailmas häda sünnitanud ja elu hävitanud. Mõitlused, mis suuri kultuure hävitanud, on olenevad alati ufaldamatusest Jumala ja tema sõna vastu, kahtlusest taewase Isa armastuse üle, kes inimese hää käekäigu ja elu eelduseks annud hääd käsud, ja põlgusest Jumala korduwate hoiatuste ja rohke armu vastu. Jumal karistab inimesi nende sõnakuulmatuse pärast.

Megajalt on kordunud, et Jumal on lasknud tulla suured nuhtlused hõelatele inimestele, nagu näiteks weeuputuse Noa ajal; Egiptuse nuhtluse; tulised maod kõrwes; Ninewe, Pabeli ja Seruufalemma häwituse; Rooma lange mise barbaaride kätte; rahwaste nuhtlused türklaste ja teiste läbi. Rahkümnes sajand tõi maailmasõja, mis algatas õhtumaade kultuuri languse. Lühikese ajawahemiku, waewalt kolmekümne aasta, kestes meie sajandi eimesel poolel on tulnud sarnane uniwersaalne katastroof üle kogu maailma, mida ka suurimad mehed ja riigid ei suuda ära hoida. Õegi loodus muutub korratuks.

Ninewikus on häwinenud tsivilisatsioon ja nende asemele on tõusnud uued. Ajaloos on kerkinud ules uued riigid. On awastatud uued maailmajaod. Uus aeg on ajaloo keskpunkti nihutanud Wahemerelt Euroopasse. Wiimane sajand oma hiigla leidustega ja edusammudega kaubanduse ja tööstuse alal asetab kõik maailmajaod nagu Lõuna- ja Põhja-Ameerika, Aafrika, Aasia, üldisesse rahwaste-merre, ja see häwitas kindla ajaloo keskpunkti ja muutis terve maailma sõjanäitelawaks. Mis nüüd? Mida on toonud „edu“ tõelikult? Miks kasvab alatafa rahwaste wiha, ja miks peawad miljonid süütud inimesed nälja pärast nõrkema, kuna toiduaineid põletamismaterjaliks tarwitatakse?

Sellele on ainult üks wastus. Kuna inimesed teaduslikult edasi jõudnud, on nad kõlbliselt tagasi läinud, ja edu ilma kõlblusetu on loomuwastane ja tõelikult ei mingi edu. Looduse jõud, mis leiutatud inimeste mõnusefeks, on muutunud patuse inimese kõlblusetuse läbi needuseks. Kuna on põlatud Jumalat, tema käske ja hoiatusi ja austatud loomingut enam kui Loojat, siis pidi taewane Isa maailmal laskma minna lõbu ja häbitöö kuristikku.

Maailm on tänapäew moraalses ummikus, kus wäljapääsuteed on igale poole juletud. Jääb weel ainult wõimalus ülespoole waadata. Mõttelejad inimesed on tulnud selles kriisis arusaamisele, et maailm ei saa oma mõistusega end aidata, ja kui mingi üleloomulik wõim ei aita, siis pole mingit pääsu.

See seisukord on ette nähtud Jumala prohweiteist. Nii ennustas Iesaja: „Waata, Sehoowa wõtab maa tühjendada ja seda footumaks ümber lüüa ja pöörab maapäälsed kohad ümber, pillab laiali neid, kes säääl elawad. Ja rahwas peab olema nõnda kui preester, sulane nõnda kui tema isand, tildruk nõnda kui tema emand; kes ostab, nõnda kui see, kes müüb; kes laenab, nõnda kui see, kes laenuks wõtab.“ (Ies. 24, 1—2.). Apostel Jakobus kirjeldab rikaste õnnetusest wiimseil päewil.

India noorik, kes kannab fummasi tõrwas 150 tõrwarõngast.

„Kuulge nüüd, teie rikkad, nutke ja hulguge kõige oma häda pärast, mis on tulemas teie pääle. Teie rikkus on ära mädanenud ja teie riided on koideest sõõdud. Teie kulla ja hõbeda on rooste rikkunud ja nende rooste peab teile tunnistuseks olema ja kõik teie ihu liha ära sõõma kui tuluke; teie olete warandust kogunud wiimseil päewil.“ (Jak. 5, 1—3.).

Kõlblusetu olukord wiimseil päewil on täpselt kirjeldatud Pauluselt: „See olgu sulle teada, et wiimseil päewil hirmsad ajad peawad olema. Sest siis on inimesi, kes iseeneestest palju lugu peawad, kes rahaahned, hooplikud, suurelised, teotajad, wanemate sõna põlgajad, tänamata, pühitsemata on, kes omakseid ei armasta, lepituse rikkujad, laitjad, prassijad, wal-

jud, kes hääd ei armasta, petised äraandjad, kes äkitse meelega, uhked, kes lihahimu enam armastavad kui Jumalat, kellel on jumalaskartuse nägu aga selle wäe salgawad nemad ära." (2. Tim. 3, 1—5).

Ka Kristus ei jätnud meie aja olukorda ette kuulutamata. Ta kirjeldab ja trööstib ühtlasi: „Ja päewas, kuus ja tähtedes peawad imetähed olema ja maa pääl rahwal ahastus olema ilma nõuta, et meri ja weewood kohisewad. Ja inimesed lähewad rammutumaks kartuse ja asjade ootamise pärast, mis maailma pääle tulewad, sest taewa wägefid peab kõigutatama... Aga kui see kõik hakkab sündima, siis waadake üles ja tõstke oma pääd üles, seepärast et teie äralunastamine ligi tuleb.“ (Luk. 21, 25. 26. 28.).

Prohwetlik sõna „kui küüinat, mis pimedas paigas paistab“, kuulutas ette, et niisugused ajad tulewad, kuid ei lõpetanud sellega, waid kuulutas ka ärapääsmist ja tulewast rahuriiki. Malakirjeldatud ajaga ühenduses saawad ennustused Kristuse jälletulekust täide minema: „Siis peab Inimesepoja täht taewas nähtama.“ (Matt. 24, 30.).

Mis sünnib siis Inimesepoja tuleku puhul maa pääl? Esmalt saab kurjus ja hõelus kõigi juurtega ära kaotatud, sest niikaua kui juured püüwad, ei saa rahu tulla. (2. Tes. 1, 7—10; 2, 7—8.). Sel päewal saawad olema kõik jumalateotajad ja salgajad kui kõrred, mis põlema süüdatakse ja ära põlewad. „Isjand ei jäta neile mitte juurt ega oksa.“ (Mal. 3, 19.).

Siis rajab Kristus ühes õigetega, kes temaga armuajal rahulepingu teinud, oma riigi. Wiimased ennustuse sündmused saawad täide minema. „Nende kuningate päewil (kes kui raud ja sawi ei ühine üksteisega)“, ennustab Taaniel, „wõtab taewa Jumal ühe kuningriigi üles ehitada, mis ei pea saama ära rikutud.“ (Tan. 2, 44.). „Ja sinna sisse ei pea ühtegi saama, mis ära keelatud on, ega mis hirmsaid asju ja walet teeb, kui aga need, kes Talle eluraamatusse on kirjutatud.“ (Ihm. 21, 27.).

Nii jääb inimesele ainult üks wäljapääs äle, kui ta ei taha igawesti hukka minna. See on igale otstijale kättesaadaw, kui püütakse ellu saada ja on nii kindel kui Jumala Sõna tõhusus. Nii ütles ka Kristus: „Ometi ärge olge seepärast rõõmsad, et waimud teie meelewalla all on, waid olge enam rõõmsad, et teie nimed taewasse on üles pandud.“ (Luk. 10, 20.).

Seepärast, armas lugeja, looda Isjanda peale, raja oma usk Jumala igawesele sõnale, kardada Jumalat ja anna temale au tema tahtmist tehes, sest ta wiib kindlasti oma plaani läbi, ja siis ülendab sind Isjand ja annab sulle rahu, mis ülem on kui kõik mõistmine.

H. L. Rudy.

(Meie Aeg nr. 9, 1933.)

Misjonär Sitvingston'i mälestusammas Aafrikas.

Wäljaandja: S. P. Ahto. R. Eesti Liit. Tellimised kui ka rahasaadetised saata Mary Saks'ale, Merepuiestee 14-a, Tallinnas. Posti jootsew artwe nr. 192. Wastutaw toimetaja: M. Wärengrub, Merepuiestee 14-a, Tallinnas. Hind 40 senti.

lihahimu enam armastavad kui Sumalat, kel on jumalakartuse nägu, aga selle wäe jalgawad ära, neist lahku..." 2. Tim. 3, 1—5. Meis tabawais prohwetil sõnades on kirjeldatud wiimseaja kõlbline olukord ja see wastab täpselt meie ajale. Kõlbluswastased moed, labane muusika, jopakirjandus, alastikultuur ja — tantjud; mõttetud ja rumalad iluduskunigannade walimised ja muud sellejarnased narritembud, see on moodne päewakord. Kui meie tšiwiliatsioon ei suuda warsti paremat wälja mõtelda, siis läheb maailm kõige oma teaduse ja haridusega hukka ja langeb nõnda kui see sündis wana Kreeka ja Roomaga. Alekohus wõtab wõimust ja armastus läheb külmaks, see on meie aja iseloomustus. Mat. 24,12.

Waimulik ehk usuline häda.

Kõigi hädade põhjust ei tule otsida mitte wäliseist nähteist, waid patusest ja Sumalast eemaldunud inimsüdamest. Uskmatus, kahtlus, ebausik walitseb tänapäew inimeste meeli. Mitte Sumal pole süüdi, sest ta on omast poolt kõik teinud ja inimesed ainelise ja waimuliku õnnistamisega üle puistanud, waid meie enda juurest tuleb hädade põhjust otsida. Meie patud ja uskmatus lahutawad meid Sumalast ja see kõige elu ja õnnistuse allikast lahusolek on toonud wiletust, häda ja surma. „Waata, Jehoowa käsi ei ole lühikeseks läinud, et ta ei jõuaks ära päästa ja tema kõrw ei ole raskeks saanud, et ta ei jõuaks kuulda, waid teie suur ülekohtus teeb lahutust teie ja teie Sumala wahel ja teie patud peidawad tema palge teie eest ära, et ta ei wõta kuulda. Sest teie käed on roojastatud werega ja teie sõr-

med ülekohtuga, teie huuled räägiwad walskust, teie keel kõneleb kõwerust. Ükski ei hüüa õiguse eest ja ükski ei seisa kohtus tõsiõiguse eest; igaüks loodab tühja peale ja räägib, mis ei sünni; nemad on käima pääl waewaga ja toowad nurjatumat tööd ilmale... Rahu teed ei tunne nemad mitte, ja nende teedes ei ole mitte, mis kohus; nemad teewad oma jalgteed enestele kõweraks, ei ükski, kes jääb pääl käib, ei tunne mitte rahu. Seepärast on kohus kaugel meist ära läinud ja õigus ei saa meid kätte, me ootame walgust, ja waata, pimedus on; selget selgust, aga me käime pilkases pimeduses. Me katsume seina käfikaudu kui pimedad ja katsume kättega kui need, kel pole silmi; me komistame lõuna ajal kui puhte ajal, kõige paremas põlwes oleme kui surmud. Me kõik mämiseme kui karud ja ägame kui tuid; me ootame kohut, ja seda ei ole; ärapäasmist, aga see on kaugel meist. Meie pattu on palju ja me astume üle ja waletame Jehoowa wastu ja taganeme tagasi omaist Sumalast, me räägime liiategemisest ja ärataganemisest, me mõtleme ja kõneleme südamest wälskuse sõnu. Ja kohus on tagasi aetud ja õigus seisab kaugel, sest tõde komistab uulitsa peal ja mis otsekohene asi on, see ei saa edasi minna. Ja tõde on saanud asjaks, mis waja on, ja kes kurjast lahkuw, see annab ennast riisuda. Ja Jehoowa näeb, ja see on paha ta meelest, et ei ole õigust." Jer. 59. Need on wapustawad prohwetisõnad, mis meie waimulikkude häda walgustawad. Kes wõib aga meid sellest hädast päästa? „Ja lunastaja tuleb Siionile ja neile, kes Jakobil seist üleastumisest ümber pööravad, ütleb Jehoowa." Lunastaja peab tulema ja ta tuleb, sest temata me oleme kadunud.

Tänuawaldus.

Uwaldame meie organisatsiooni nimel südamlikuna tänu kõigile neile, kes läinud aastail ja nüüd Lõikustänu-lehe eest lahkesti annetanud ja nõnda ligimese-armastustööst osa wõtnud. Sel üldise raskuse ajal on veeläbi hulgad tunda saanud, et „õndsam on anda kui wõtta." Need ja teised anded on kasutatud meie töö edendamiseks kodumaal ja ka misjonipõldudel.

Ja kodumaal oleme wõinud aidata haigeid ja puudusikamatajaid. Paljud on saanud aidatud ja paljude häda on kergendatud.

Käesolewa lehe kaudu oleme püüdnud anda sõnas ja pildis ülewaadet, kui suured on wajuadused ja mis on suudetud teha inimkonna aitamiseks. Oleme näidanud, mis meie kohalikud kogudused on teinud hoolokande alal.

Meie usaldatawad liikmed, kes teile selle lehe toonud, on teinud omakorda ligimesearmastustööd, kuna nad ei saa selle eest mingit tasu. Sga summa, nii lehe alamääraline hind, kui ka üle selle annetused antakse ustawalt misjonikasjale üle.

Et jeda ligemisarmastustööd ka tulewikus edendada wõiksimine, selleks tahame teid selle lehe ja meie usaldatawate esindajate läbi üles kutsuda, meie tööd ka edaspidi toetada.

Kui teil jeda lehte lugedes on joow veel midagi ligimesearmastustööd edendamiseks ohwerdada, olgu see summa wäike wõi suur, siis saab see kwiteerides tänuga wastu wõetud.

„Lõikustänu Lehe" wäljaandjad.

Jānis Stembergs 1933
Rīga